

De toleranties op binnenbepleisteringen toegelicht

Eind vorig jaar werd een nieuwe Technische Voorlichting over binnenbepleisteringen gepubliceerd: [TV 284](#). Samen met de norm NBN EN 13914-2 vervangt dit document TV's 199 en 201. Een belangrijke wijziging in deze nieuwe TV betreft de toleranties. Zo werden de kwaliteitsniveaus (Q1 tot Q4) voor gladde afwerkingen uit de norm overgenomen en werden de normale en speciale afwerkingsgraden vervangen door geometrische tolerantieklassen.

S. Korte, ing., hoofdadviseur, afdeling 'Technisch advies en consultancy', Buildwise

Duidelijke afspraken vóór de aanvang van de werken

Om discussies over het eindresultaat van binnenpleisterwerken te vermijden, is het heel belangrijk om vóór de aanvang van de werken duidelijk aan te geven in de contractuele documenten aan welke criteria de bepleistering moet voldoen. Het gebruik van de term 'schilderklaar' is hierbij afgeraden.

In hoofdstuk 7 van [TV 284](#) wordt toegelicht hoe concrete afspraken over het uitzicht, de kwaliteit en de geometrische eigenschappen van de bepleistering vastgelegd moeten worden. Zo moet voor gladde bepleisteringen een **kwaliteitsniveau** (Q1 tot Q4) gedefinieerd worden en moet de **gewenste geometrische tolerantieklasse** opgegeven worden.

Omdat de omvang en het eindresultaat van de eventuele schilderwerken beïnvloed worden door de bepleistering, worden vooraf ook best de **gewenste uitvoeringsgraad** van het verfsysteem en de **nodige (voorbereidende) werkzaamheden** die door de schilder uitgevoerd moeten worden, vastgelegd.

Schilderklaar?

De termen 'schilderklaar' of 'klaar voor de schilder' zijn geen eenduidige definities van de afwerking van een bepleistering. Ze geven geen enkele informatie over de gewenste toestand van het pleisteroppervlak of over de uitvoeringsgraad van de latere afwerking (zie [TV 284](#)).

Kwaliteitsniveau van gladde afwerkingen

Tabel A hieronder geeft een overzicht van de vier kwaliteitsniveaus (Q1 tot Q4) voor een gladde afwerking, waarop behang, verf of een andere wandbekleding aangebracht zal worden. Deze niveaus zijn niet van toepassing op gladgemaakte bepleisteringen die nadien betegeld worden. Als er in de contractuele bepalingen geen kwaliteitsniveau vastgelegd werd, gaat men ervan uit dat kwaliteitsniveau Q1 van toepassing is.

Voor elk niveau zijn ook de **toelaatbare visuele gebreken** weergegeven. Hieronder verstaat men golvingen en onre-

A Kwaliteitsniveaus van gladde afwerkingen.

Kwaliteitsniveaus van gladde afwerkingen volgens de norm NBN EN 13914-2		Toelaatbare gebreken aan het oppervlak (visuele controle)	
Niveau	Gladde uitvoering	Onregelmatigheden	Golvingen
Q1	Ondergrond voor onbepaalde afwerking	4 / 4 m ²	2 / 2 m
Q2	Ondergrond voor structuurbehang, structuurwandbekleding of structuurverf		
Q3	Ondergrond voor de meeste matte verven, glad behang of gladde wandbekleding		
Q4	Ondergrond voor sommige matte verven, halfglanzende (satijn-)verven en/of scheerlicht	2 / 4 m ²	

B Enkele van de geometrische toleranties van de ondergronden en binnenbepleisteringen: toelaatbare afwijkingen.

Maximaal toelaatbare afwijking op ...	Te respecteren afwijking op de ondergrond om de beoogde klasse van de binnenbepleistering te bereiken			Binnenbepleistering	
	Metselwerk	Betonconstructie (*)	Skelet + te bepleisteren panelen	Geometrische tolerantieklasse	Maximale afwijking
globale vlakheid onder de lat van 2 m	± 8 mm	± 8 mm	± 5 mm	Normaal	± 5 mm
	± 5 mm			Speciaal	± 3 mm
lokale vlakheid onder de lat van 0,2 m	± 5 mm	± 5 mm	± 3 mm	Normaal	± 2 mm
	± 2 mm			Speciaal	± 1,5 mm
loodrechte stand (verticaliteit) over een verdiepingshoogte (250 cm)	± 8 mm	± 8 mm	± 5 mm	Normaal	± 8 mm
				Speciaal	± 5 mm

(*) Tolerantieklasse 2 (streng), te vermelden in het bijzondere bestek (zie ook TV 285).

gelmatigheden (zoals plaatselijk onregelmatig gepolijste zones van maximaal 50 cm², spaanstrepen of zandkorrels, netvormige haarscheurtjes). Putten of krassen dieper dan 1 mm, systematische oppervlaktegebreken en krimp-scheuren te wijten aan een onaangepaste droging van de bepleistering, zijn in geen geval toegelaten.

Wanneer de gladde binnenbepleistering geschilderd zal worden, moet de schilder bij elk van de vier kwaliteitsniveaus **voorbereidende werkzaamheden** uitvoeren. Welke ingrepen dit precies zijn, is afhankelijk van de gewenste uitvoeringsgraad van de schilderwerken (zie tabel 28 van TV 249 en TV Recap 14). De stukadoor moet de binnenbepleistering hiertoe wel volledig gladmaken (en napolieren in het geval van een gipsbepleistering). Als er voor de bepleistering strengere (bv. bij toepassing van sommige matte verven) of aanvullende eisen (bv. bij glanzende verven) gelden, moet de opdrachtgever deze altijd melden aan de stukadoor.

Een **visuele controle** van het kwaliteitsniveau kan gebeuren door een vierkant met zijden van 2 m fictief over het pleisteroppervlak te verschuiven. Deze beoordeling wordt uitgevoerd vóór het aanbrengen van de latere afwerking, bij natuurlijk licht, met het blote oog en vanop een afstand van twee meter loodrecht op het oppervlak. Het nazicht mag niet met strijklicht of tegenlicht uitgevoerd worden.

Geometrische eigenschappen

Er worden twee geometrische tolerantieklassen voor binnenbepleisteringen onderscheiden: normaal en speciaal. Voor niet te betegelen pleisterwerk is de **normale geometrische tolerantieklasse** doorgaans van toepassing op een gladgemaakte bepleistering van kwaliteitsniveau Q1, Q2 of Q3. Wanneer er vóór de aanvang van de werken geen klasse overeengekomen werd, wordt deze klasse als standaardklasse beschouwd. Een kwaliteitsniveau Q4 vereist een **speciale geometrische tolerantieklasse**.

Tabel B vermeldt voor elk van beide tolerantieklassen enkele na te leven toleranties op de bepleistering (zie TV 284 voor de volledige tabel). Deze toleranties kunnen slechts aangehouden worden als de toleranties op de ondergrond en de toelaatbare uitvoeringsdikte voor de bepleistering dit mogelijk maken. Ze zijn ook niet van toepassing op pleisters met een dikte ≤ 3 mm, tenzij anders vermeld. Indien een betrekkelijk dunne bepleistering voorzien is, kunnen strengere toleranties op de ondergrond opgelegd worden of moeten ruimere toleranties op de bepleistering aanvaard worden.

De controle van de overeengekomen geometrische eigenschappen van een binnenbepleistering gebeurt steeds ten opzichte van een lijn, vlak of referentiepunt. De methodes en gebruikte meettoestellen voor de bouw worden gedefinieerd in de internationale normen ISO 7078 en 7976-1.

We willen erop wijzen dat een binnenbepleistering niet bedoeld is om afwijkingen in de ondergrond te corrigeren wanneer deze buiten de toleranties vallen (bv. afwijking in verticaliteit van 20 mm bij renovatie). In dit geval kunnen de toegelaten afwijkingen van de bepleistering dan ook niet gerespecteerd worden zonder eerst correcties aan de ondergrond uit te voeren. Vermits dit niet voorzien is binnen het normale bestek van de pleisterwerken, betekent dit een meerkost. Het is dan ook belangrijk dat opdrachtgever en stukadoor vooraf goed afspreken welke ingrepen er al dan niet moeten gebeuren om het gewenste resultaat te bekomen.

Er is binnen de werkgroep besloten dat er in België geen verschil is tussen de kwaliteitsniveaus Q1, Q2 en Q3 voor wat betreft de uitvoeringskwaliteit en de toleranties die na te leven zijn door de stukadoor. Het niveau Q4 vereist daarentegen wel een zorgvuldiger en nauwgezet werk.